

ПРЕДСЕДНИК САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

Оружари: Какав је, по Вашем мишљењу, тренутни положај радника у Србији?

Љубисав Орбовић: Положај радника је већ дуги низ година веома тежак. Константно се смањује број запослених, стандард је на веома ниском нивоу, а права радника су све мања. Вишегодишња "домаћа" криза је употпуњена светском. Све то је довело да од 2000. године до данас изгубимо око 550.000 радних места. А држава и послодавци најављују нова смањења броја запослених. Упркос чињеници што су, под притиском нашег синдиката и инсистирањем на примени закона, права запослених одржана на одређеном нивоу, она се тенденциозно и даље смањују уз велике притиске страних инвеститора, удружења послодаваца, који тврде да су радници у Србији лењи, нестручни, а да при том, где чуда, траже адекватне зараде и нека своја права. Истина је да су наши радници вредни, радни, образовани, али и веома слабо плаћени. Ниво права и зарада радника у Србији је данас, може се рећи, на најнижој лестивици у последњих 50 година. Стални страх од губитка радног места и неизвесност да ли може наћи други посао представљају неку врсту колективног мобинга.

Раст незапослености има за последицу и пад броја чланова синдиката. Каква је будућност синдиката у таквим околностима?

Раст незапослености доводи до смањења чланства, али синдикализам у Србији је више присутнији него што је то у многим европским земљама. У Француској је, примера ради, синдикално организовано свега осам одсто запослених, док се код нас тај проценат креће око 35 одсто. Много већи проблем је како да учланимо младе. У Србији се ствара такав амбијент да млади могу само да праве краткорочне планове, да не могу много да размишљају о својој будућности, због чега нису ни заинтересовани за неко синдикално организовање. Међутим, нека перспектива постоји, јер људи већ сада почињу да увиђају да једино заједнички, ако се групишу око неке организације која би их представљала, могу да остваре своје интересе. Постоје показатељи да се у појединим фирмама, у којима до скоро нисмо имали чланство, сада оно синдикално организује. У томе предњаче трговине, али и металски комплекс, хемијски, грађевина итд..

Каква је ситуација у приватним предузећима у којима власници спречавају формирање синдиката или ометају њихово деловање? Како се може спречити ова појава и како

се они могу натерати да поштују Закон ?

Највећи проблем Србије и свих нас који живимо у њој је непостојање правне државе. Иако нам је Уставом загарантовано синдикално организовање, стране фирме, којима држава даје огромна финансијска средства да дођу и упосле наше раднике, условљавају и бране да се у њима формирају синдикати. И то им неко из власти и дозвољава. Због тога имамо велике проблеме како да заштитимо људе у тим предузећима. У самом почетку када се људи организују, она иницијална група људи која покреће активност формирања синдиката сутрадан добија отказе. Неприхватљиво је да држава на такав начин "продaje" своје раднике. На крају ћемо бити приморани да применимо неке друге методе притиска како бисмо то питање разрешили. Право сваког радника је да се учлани у синдикат и да сам одлучи који ће то синдикат бити, а послодавац нема право да му то не дозвољава..

Како бисте оценили рад Социјално економског савета ?

Очигледно је да дијалог у Србији има један специфичан облик - када влади одговара онда се заказују састанци и разговора се, а када нема интереса они то игноришу и стављају у неки други план. Током ове године је Социјално-економски савет имао више успеха него претходних. Имали смо редовне састанке, а неки предлози закона су прошли кроз нашу

анализу. Ипак, ниво функционисања Савета је изузетно низак и на томе се мора много више радити. Основни принцип је да се односи граде на поверењу. Код нас је све другачије. Можемо да потпишемо било шта, нико не поштује то што је потписао и све се одлаже за неки каснији период и зато се гомилају проблеми. Сваки проблем чије се решавање одлаже, у међувремену постане још много већи. Проблем представља и то што не постоји права, репрезентативна послодавачка организација, која би имала капацитет и способности. Зато мора да дође до озбиљнијих промена у раду Савета и да се промени његова улога и значај. Премијер Цветковић је, у име владе, потписао да сви они закони који су битни за социјалне партнere морају пре доношења да прођу Социјо-економски савет. На жалост, без нашег мишљења су прошли кључни закони, врло значајни са аспекта деловања синдиката..

Да ли сте задовољни радом Министарства за рад и социјалну политику?

Са Министарством рада и још неколико министарстава смо имали врло коректну сарадњу и заједнички смо долазили до одговарајућих решења.

Министар Љајић је увек био става да се сва важна питања морају усагласити са социјалним партнерима и да тек након тога одређени закони могу да иду у скупштинску процедуру.

(наставак на страни 4)

Година иза нас, криза, конфликти...?

Драган Илић
председник Синдикалне
организације

Година на измаку остаће забележена за предузеће Застава оружје као година у којој су прва три квартала обележена са испољеним негативним трендом пословања, што је за последицу имало знатно отежано функционисање фабрике, па и прекид исплате зараде.

Упркос економској кризи у свету, претходне две године превазиђене су захваљујући уговорима за извоз нашег наоружања, које је преко америчких фирм било усмерено на опремању војних снага Авганистана. Прекид даљег пласмана и недостатак нових уговора увео нас је у нову кризу која се са свим негативним последицама надвила над Фабриком. У таквој ситуацији морало се ићи ка решењима која су усмерена на одрживост Фабрике, њених капацитета и очување људских ресурса.

Фабрика Застава оружје производи сложен "политички" производ који у свим кризним временима има осцилације у пласману, зависно од односа снага у свету, политичког положаја наше земље, проходности СДПР-а да пласира робу, умешности менаџмента Фабрике да пронађе нова тржишта, као и опредељења Владе да у таквој ситуацији реагује и очува ресурсе. Велики број различитих околности утиче на одрживост овакве врсте производње. Такви производи се не могу третирати као роба која има своје нормалне тржишне токове. Компликованост у процедурима и у начину издавања извозних дозвола не сврстава нас у исту раван са произвођачима роба које немају такву врсту ограничења.

Велика енергија утрошена је да се представницима Владе стави до знања да се делатност која се бави производњом наоружања разликује од делатности у индустрији која производи средства за личну

потребу. Производња за цивилне потребе, по карактеру и примени разликује се од индустрије наоружања која производи средства посебне намене и која је предвиђена за обезбеђење становништва и имовине од уништења.

У моментима највеће кризе Синдикална организација Застава оружје је предузимала најрадикалније акције, жељећи тиме да институције државе схвате значај такве позиције, како би се благовремено нашла решења која ће бити у функцији заштите капацитета од даљег урушавања. С обзиром на већ познату чињеницу да је Влада Србије већински власник Фабрике, из тог разлога је и логично да се са Владом морају тражити најбоља решења.

Одбијање да се разговара о тим темама нас је уверило да је однос према власништву није добронамеран, и да последице могу бити велике, и поред упозорења којим смо истицали да постоје бројне препреке у пословању предузећа. Наши аргументи су тачни и могу се доказати. Недостатак инвестиција у последње две деценије је урушио процесе производње, и такво стање је неодржivo. Опремање припадника МУП-а, и припадника специјалних јединица наоружањем иностране производње које форсира увознички лоби, затвореност унутрашњег тржишта ловачког и спортског наоружања узрокованог високим таксама и порезима, од кога се у буџет слије око 20 милиона евра годишње, а да се од тога системски не врати ништа у предузеће, дугогодишње одсуство набавки за Војску, одбијање Владе да се изјасни о минимуму резервисаних капацитета оријентисало је предузеће само ка ино купцима. То су само неки од разлога због чега је Синдикална организација оценила да потези садашњег власника нису усмерени ка просперитету Фабрике. Утолико пре, што је одлуком Владе Републике Србије предузеће Застава оружје проглашено привредним друштвом од посебног значаја за одбрану Републике Србије у области Одбрамбене индустрије Србије.

Такве околности у условима слободне препуштености тржишту су иницирале раднике фабрике да предузму најрадикалније облике борбе, како би утицали на промену таквог стања. Осамнаестодневним даноноћним заузимањем магацина готовог наоружања и муниције послата је порука да је време за нову политику, која ће стварати амбијент за улагање у нашу фабрику, отварати нова радна места, стварати шансу за будућност. На митингу који је одржан у центру града код Крста, у склопу синдикалних активности, дата је

јасна порука јавности и надлежним да радници не прихватају политику већ дугорочно исказане неодговорности према радништву, политику отпуштања и обезвређивања рада и радника. То је био отпор да се уђе у вртлог придрживања хиљадама људи који су остали без посла и елементарних услова за егзистенцију, заплуснути суровим таласом приватизације.

Систем је у свему подређен интересима власника капитала, где радници имају мале или никакве могућности да остварују своје интересе, што све резултира грубом експлоатацијом радне снаге.

Поред оних који су у време Милошевићеве владавине били богати, створен је нови слој богаташа који ће захваљујући погубном концепту приватизације опљачкати некадашња друштвена предузећа и уништити привреду. Они су сада још богатији, а средњи слојеви становништва сиромашнији. Због свих присутних негативности намеће се неопходност увођења идеологије у Синдикат, као одговор на системске механизме који код највећег броја радништва стварају сиромаштво и безнађе. То би нашу политичку елиту успорило да ствара неравноправно друштво где се тајкунима дозвољава да приграбе за себе, на штету сиромашних и средњих слојева, праве привилеговане групе које уживају у благодетима сигурности.

Многи критичари заузимања магацина од стране Синдиката нису разумели акцију иза које је симболика моћи, али и реална чињеница да су радници фабрике имали контролу над више хиљада аутоматских цеви и магацина муниције у коме се налазило десетине хиљада метака. После 18 дана жртвовања и одлуке да се крене за престоницу у којој се налази центар политичке и економске моћи државе, отворен је социјални дијалог који је резултира обустављањем акције Синдиката, јер се дошло до прихватљивих решења у том тренутку. Од стране Владе формирана је радна група која је требало да направи целовит Извештај о стању у предузећу и правцима деловања у наредном периоду. Свега неколико одржаних састанака коме поједини чланови Радне групе уопште нису присуствовали, лишили полази, дириговани ставови од стране Министарства одбране су допринели да Извештај не буде потписан од стране Синдиката. Наводи у Извештају нису били прихватљиви за Синдикат.

Извештај Радне групе још увек није завршен, а позиција предузећа није у значајној мери промењена. Још увек се на многа питања траже одговори. Верујемо да неће бити касно за њих. Потписани уговори са ино купцима који се мере износом од више десетина милиона долара оправдавају нашу тежњу која је усмерена ка очувању капацитета. Из свега, многи би требало да извuku поуку.

Издавач: Синдикална организација Застава Оружје. За Издавача: Драган Илић, Главни уредник: Катарина Јаковљевић, Помоћник уредника: Драган Стаменовић, Сарадници: Јасна Милановић, Драгољуб Мијаиловић, Алекса Грковић, Марија Милошевић, Техничка редакција: Верољуб Јецић, Невен Петровић, насловна страна и корице: Милош Поповић, фотографије: Радосав Миладиновић, Дејан Маринковић Илустрација: Зоран Ивановић стр. 20, Адреса: Косовска 4, Тел./факс: 034/323-059, e-mail: sindikato@open.telekom.rs WEB: www.oruzari.org

(наставак са стране 4: Љубисав Орбовић)

За Синдикат је од веома важног значаја Закон о раду, чије измене траже страни инвеститори, који тврде да су права запослених у Србији изузетно велика и да су на тај начин послодавци оптерећени. А те плате, које наводно оптерећују послодавце, у просеку од 350 евра, пет до 10 пута су мање него у земљама одакле они долазе. Они покушавају да изврше притисак на јавност, на министарства и на владу да се додатно смање права радника. Реч је о продужењу рада на одређено време, са годину на три године, док за отпремнине захтевају да је радник добије само за рад код последњег послодавца. То даје велике могућности за манипулисање. Ми се слажемо да радник који једном добије отпремнину не може да добији други пут, то је било логично и до сада, на шта смо указивали и много раније, али с обзиром на структуру наших послодаваца верујемо да би са том новином долазило до бројних манипулатива. Када је у питању рад на одређено време, нејасно је и неразумно како послодавац не може да провери за годину дана да ли је радник способан да одговори задатку, већ му за то треба три године. Тада је закон се односи на флексибилно запошљавање, када радник нема обезбеђено стално радно место него зависи од тренутних потреба и од добре воље послодавца. Чим неко ради на одређено време не може ни да планира да формира породицу, нема сигурност, не може да подигне кредит у банци, остаје и без многих других привилегија.

Да ли још увек постоји радничка солидарност у Србији?

Убеђен сам да она постоји, али је понекад потребна додатна мотивацija да до ње дође. Ако се под тим појмом сматра да када неко штрајкује сви штрајкујемо - то није ни природно ни нормално. Али, када дође до неких екстремних случајева, мислим да би се та солидарност и те како показала.

Синдикална организација Застава оружје већ дуги низ година води борбу за очување фабрике, као и за позитивне промене у друштву, а ове године смо спровели акцију окупације магацина. Каква је улога Оружара у очувању синдикализма у Србији? Шта још треба учинити да би се чуо глас радника?

Оружари постоје већ 158 година и ту су радничка солидарност, заједништво, борба за своја права изразито изражени и преношени са генерације на генерацију, што се и данас показује. Види се да Оружари знају шта ходе, да запослени знају да штите своје интересе и да су по том питању сложни, што су и показали у тој последњој акцији. У тој акцији су показали да имају право да се боре за своја радна места. Није разумно да држава ту нема свог интереса и да покушава да стално говори о смањењу броја запослених, да ти капацитети нису потребни нашој држави, а знамо добро да је то био један од наших најбољих извозних артикала, али и за домаће тржиште. Велики број страних посета наше дипломатије, председника Србије и министара потпуни су промашај уколико не донесу неке послове за наше

раднике. И то мало производа које имамо, а оружје је једно од квалитетнијих, мора да нађе простор на светском тржишту и да се на тај начин отварају послови. Стална прича о смањеној количини производа и о све мањем броју радника уништава многе фабрике. У највећем броју случајева само су синдикати сачували предузећа од пропадања. Оно што се, можда, може преbacити синдикатима јесте да смо видели, а да нисмо били доволно енергични и нашли начина да мотивишемо људе да зауставимо овакав облик приватизације. Није требало зауставити процес приватизације, али је морао да буде спроведен другачији модел, јер смо сада добили рушивачку приватизацију. Сада када се увидело докле смо дошли и да више немамо ниједан производ, имамо обрнут процес - подржављење. Када је све урушено, ти исти сматрају да се та предузећа могу поново уздићи и наставити даље, што је немогуће. Сада су и запослени у тим фирмама увиđeli какво је право стање и стали су уз синдикалне лидере, јер у синдикату виде спасење за те фабрике.

Који облик синдикалне борбе је данас ефикаснији у Србији - дипломатска борба или улични протести?

Најбоље је комбиновати та два модела. Мислим да то Оружари одлично раде, имају доволно искуства и знања. Ако дипломатија даје ефекте - то је одлично, у супротном мора се мало помоћи другој страни да убрза решавање проблема.

Какав је став Савеза самосталних синдиката Србије пред предстојеће изборе и да ли се одустало од формирања политичке партије, односно политичког покрета? Какав је исход разговора који сте водили са политичким партијама?

Ми нисмо никада рекли да ћemo формирати политичку партију, било је говора о томе да смо нездовољни постојећем политиком која се води у земљи. Није било ни планирано, нити смо размишљали о томе, али смо водили разговоре са политичким партијама. Било је различитих написа у медијима, да прелазимо у политичку партију. Ми то никада не бисмо урадили. Заšto бисмо са једне позиције јаког синдиката прелазили у партију? Још нисмо донели дефинитивну одлуку, мислим да смо са овим разговорима постигли део циља, а то је да се у овој земљи мало озбиљније разговара о радницима, о њиховим правима и из тих разлога је то веома значајно. Постигли смо одређени ефекат, а видећемо да ли је неопходно неко активније учешће у наредном периоду. О томе ће одлучити органи СССС, у складу са Статутом који одлучује шта можемо и докле можемо. Са политичким партијама смо разговарали на тему економије, о уништењу српске привреде кроз приватизацију и како из тога изаћи, како да се почне са развојем. Овај садашњи модел, стране инвестиције по сваку цену, страни инвеститори којима ми плаћамо да они инвестирају - није прихватљив. Треба, наравно, створити амбијент за њихов долазак, неопходна

је инфраструктура, бољи административни приступ, смањење бирократије... Очигледно је да морамо почети да се ослањамо и на сопствене капацитете, да стимулишемо и домаће послодавце. Можда радници могу сами неке ствари да ураде, много је бόљи био предлог синдиката да се отпремнине не дају појединачно већ колективно и да се то уложи у неки заједнички посао. Овако, новац се потроши за пар месеци, годину дана и после тога имате мноштво нових социјалних случајева.

Катарина Јаковљевић

Интервју - Раде Громовић, директор предузећа Застава оружје

Налазимо се на крају једне, за ЗАСТАВУ ОРУЖЈЕ, турбулентне године, како је ви као њен директор оцењујете? Где Ви видите излаз?

Ова година је показала значајан пад тражње средстава наоружања и војне опреме на светском тржишту и као резултат тога је чињеница да ћемо ову годину завршити са половичним резултатом. Бројни су разлози због којих је дошло до пада тражње наоружања и војне опреме од којих фабрика живи дужи низ година, тако да је фабрика у том тржишном смислу имала један велики проблем.

Чињеница је да смо ове године покушавали са нашим стартешким партнеријом Југоимпорт СДПР-ом да пласирамо одређена средства на неколико тржишта, међутим, на жалост до тога није дошло. Једино што треба као позитивно то је закључивање уговора за трансфер технологије за потребе Министарства одбране и индустрије Азербејџана, и тај уговор који је ступио у марту месецу ове године нам је у значајној мери допринео да донекле ублажимо тешку финансијску ситуацију. Са нашим стартешким партнеријом СДПР-ом, већ до сада закључили три уговора вредности 16 милиона долара, и пред закључењем смо још два мања уговора у вредности од 800.000 долара, који ће допринети да се процес производње у наредној години дигне на виши ниво и да у том смислу можемо остваривати пласман на очекиваном и потребном нивоу.

С друге стране, очекујемо да и Војске Србије у наредном периоду настави са уговорањем средстава потребних Војсци, пре свега подцевни бацач граната чија је "нулта" серија на жалост, годину дана била у фази испитивања, било је ту доста проблема и са муницијом. Наредне године очекујемо уговорање и подцевног бацача граната, а и наставак уговорања за пушку М21 која треба да буде стандардно наоружање за војника 21. века.

Сада смо у ситуацији да имамо одређену тражњу за тржиште Близгог Истока, што ће нам додатно осигурати идућу годину у смислу пласмана и обезбеђења довољно послса из којих ће моћи и финансијски токови и приливи да обезбеде једну стабилнију линију пословања.

Свима је јасно да је болна тачка наше предузећа када се помене реч ИНВЕСТИЦИЈЕ. Да ли ће их бити и у том случају, где прво треба очекивати улагања?

Претходних двадесет година фабрика није могла да рачуна на инвестициону улагања која су у неком срећнијим временима била увек обезбеђена од стране надлежних државних институција, пре свега од стране Министарства одбране које је директно номиновано да газдује предузећем. Не може се очекивати да се на опреми која се користи више од две деценије, а податак да је просек старости око 30 година говори у прилог томе да је фабрика више него "гладна" за новим инвестицијама, пре свега за занављањем опреме и обезбеђењем нове, савременије опреме на којој ће се постићи боља продуктивност, бољи квалитет и мањи трошкови, да не спомињемо нове технологије које наша конкуренција интензивно користи и које у значајној мери доприноси расту продуктивности.

Желим да истакнем да ми одржавамо потребан ниво квалитета, али на овој опреми и са овим технологијама тај квалитет изузетно много кошта.

У Програму консолидације смо навели, а предложили смо и Радној групи да су фабрици преко потребна инвестициона улагања од 22 милиона евра у наредне три године. Питање је како обезбедити те инвестиције, с обзиром да фабрика није у могућности из редовног пословања постоје идеје да се одређени капацитети, односно, одређена имовина фабрике прода на тржишту како би се на бази тога обезбедио одређени ниво инвестиција, али чак ни продаја те имовине не може да обезбеди потребан ниво инвестиција.

Кључно је питање да ли ће држава смоћи снаге да обезбеди остатак потребних инвестиција, као што је то био случај инвестиционог улагања у Фијату које је далеко веће од оног у нашем случају, али ми верујемо да чињеница да је Застава оружје доминантни извозник добар аргумент да приморамо државу да размисли у правцу обезбеђења инвестиционих улагања назначајнијим нивоу како би се фабрика, пре свега модернизовала и обезбедила већи ниво производње што ће омогућити да један обим производње може да се одрађује са далеко мањим бројем запослених.

Много се причalo о вишку запослених, шта је реално очекивati?

С једне стране имамо запослене, тренутни технолошки ниво и питање инвестиционих улагања. То су тако везана питања, једно без другог не могу да фигуришу, тако да у оваквим условима потребан је значајно већи број људи, него што их има конкуренција. Имамо пример да су неки наши помоћници министара посећивали фабрике као што је аустријски Глок који је изузетно савремена фабрика и која искључиво производи пиштоле, направљена, пре неких 20 година, инвеститор је уложио преко 100 милиона марака у куповину најсавременије и најпродуктивније опреме. Ми као фабрика смо можда јединствени у свету с обзиром на наш производни програм. Ако погледамо конкуренцију, ниједна светска фабрика не производи паралелно и војни програм, и ловачки програм са асортиманом који имамо.

Већина других производија су уско специјализовани за одређене артикли, и није добро правити поређење Застава оружје са другим фабрикама, јер је поставка наше фабрике много сложенија у односу на конкуренцију.

Кадровска структура нам је неповољна, нарочито са аспекта старости наших радника. Планира ли се занављање кадрова и којих?

Кадровско питање је једно од најболнијих питања у фабрици, не само што се тиче вишке запослених. Знамо да нам је просек 50 година живота и 29 година стажа. За 10 година скоро цела фабрика ће бити у пензији или пред пензијом, и поставља се питање ко ће за 10 година остати у овој фабрици да ради. На пример, ако сада примимо инжењере, они ће тек за 10 година бити на нивоу да самостално нешто раде. Да ли ћемо обезбедити тај континуитет трансфера знања, пре свега тог стручног са старијих на млађе, то је питање којим се морамо бавити. Након реализације следећег социјалног програма морамо кренути у пријем младе радне снаге, пре свега производне.

Нема радикалних решења преко ноћи у овој фабрици, ни по питању кадрова, ни по питању инвестиција. То је процес који траје у времену. Ми водимо рачуна о кадровским потенцијалима, и у условима када је потребно покрити у кадровском смислу одређене позиције и радна места, где немамо адекватне кадрове, морамо да вршимо преобуку кадрова и да максимално искористимо постојећи кадровски потенцијал који сада имамо, да бисмо одговорили захтевима и уговорним обавезама.

Шта би сте поручили запосленима на крају ове 2011. године? Чиме ће те их обрадовати у 2012. г.?

Ова 2011. г. је била изузетно тешка, али можемо да рачунамо да ћемо, ако се добро позиционирамо наредне године, већ 2013. г. одржати тај континуитет и да можда први пут у историји фабрике ловачки и спортски програм постане доминантнији у односу на војни програм, што је боље по фабрику, јер је војни програм непредвидљиве природе, за разлику од спортског програма, где можете да планирате пласмане у наредном периоду.

Д.Мијаиловић

ОДБРАМБЕНА ИНДУСТРИЈА СРБИЈЕ - ПРОШЛОСТ И БУДУЋНОСТ

Догађања која су ове године заокупљала пажњу домаће и шире јавности везано за седамнаестодневни штрајк у Застава оружју су наметнули низ питања која су важна за положај Одбрамбене индустрије у Србији и даљу стратегију опстanka такве производње. Нелогичности су све више долазиле доизражала као резултат рада нове власти које после 5.октобра нису имале јасну визију да ли и како извршити конверзију тих ресурса, што је већини предузећа из групације ОИС у појединим периодима стварало велике тешкоће.

Да је било неопходно имати озбиљан прилаз у решавању проблема у овој делатности говоре и историјске чињенице да је територија коју настањујемо вековима била поприште спољних интервенција, унутрашњих и међународних сукоба и ослободилачких ратова. Зато је разумљиво што су добро наоружани и ратоборно расположени народи давали велике жртве у тежњи да сачувaju територију и слободу. Због таквог геополитичког положаја од подизања првог погона за производњу барута 1807.године у Страгарима, носиоци власти у свим периодима тежили су да развију производњу муниције и наоружања као стратешку гранину првреде. Највећу експанзију војна производња бележи за време друге Југославије, када је током '80-их година прошлог века упошљавала око 67.000 људи, а вредност годишње производње је била око 850 милиона долара.

Распадом земље многа предузећа доживљавају тешке тренутке, највећи део бива даноноћно бомбардован и рекетиран од стране НАТО снага 1999. године. Фабрике се тада одржавају у животу путем повремених инекција, а тек 2005. године Влада СЦГ

доноси одлуку о стављању у процес ревитализације шест водећих фабрика Војне индустрије која су неопходна за потребе одbrane и безбедности и као таква да опстану и да се развијају са већинским државним капиталом. Друга предузећа која су се бавила производњом за војне потребе за Владу нису била од посебног значаја и они су ушли у процес реструктуирања у циљу припреме за приватизацију. Тих година се од стране Владе занављају поједини капацитети, и поред других оруђа, по тактичко-техничким захтевима Министарства одbrane улази се у освајање производње нове АП 5,56 НАТО и муниције истог калибра за потребе наоружавања савременог војника.

Ово подсећање је важно јер су све земље бившег источног блока, као и земље запада прошле период конверзије и стабилизације војних предузећа. Колика се важност придаје тој врсти производње у свету говори и чињеница да је 80.000 фабрика у свету које производе артикле за посебне намене. Сва размиошљања данас која постоје између Синдиката Застава оружје и Владе као власника су резултат нејасне визије према предузећу последњих година. Стратегија не може бити само пуко преbroјавање броја радника, а без динара уложених инвестиција у последњих 20 година. Препуштање функционисања фабрике слободном тржишту, уз недостатак законске регулативе, осим поштовања строгих међународних стандарда о промету ове врсте робе, уз опредељење Владе да је фабрика од стратешког значаја за интерес земље у делу одbrane, није гаранција да се може одржати неопходна стабилност.

(наставиће се).

Први женски синдикални пројекат у Крагујевцу - "Ми смо једнаки".

Постулат "Ми смо једнаки" говори и сам за себе, појашњава сам текст из наслова овог новинског чланска. Али, почнимо од самог почетка... Давне 2004. године почeo је да се развија пројекат између синдиката ИФ Метал из Гетеборга и синдикалних организација Застава оружје и Застава аутомобили, са првенственим циљем да се унапреди ниво свести и пренесу богата искуства колега из Шведске, да се јача дух демократије у тада још рањеној Србији, опустошеној од ратова, посрнule првреде, измученој од једнодеценијске борбе против недемократског режима. Захваљујући представницима синдиката из Шведске, уз подршку шведске Владе и Олоф Палме центра, стотине синдикалних активиста завршило је неколико различитих обука, улагано је у њихово знање које је требало да послужи као основ за њихово даље напредовање. Курс из инфо-рматике, енглеског језика, синдикално образовање, по мишљењу свих позмаваоца синдикалних прилика, дело су пројекта који је оцењен највишим оценама.

Идеја да се постојећи пројекат синдиката металаца допуни још једним, такозваним "женским" дошла је као логичан след, и као потреба да се упознаје један веома важан сегмент шведског друштва - борба за родну равноправност, тј. равноправност међу половима. Упркос томе што се овом темом данас у Србији баве представници "невладиног" сектора, што су формирани разна тела на нивоу државе, пројекат "Ми смо једнаки" за задатак има да промени ниво посматрања и да укаже на значај и улогу коју синдикат има у мењању нивоа свести о положају жена, као и на правце у којима треба да се усмери деловање синдиката, или и самих жена.

Основ сваког пројекта су његови циљеви, односно шта је крајњи исход и чиме се мери успех. У овом случају не постоји јединствен циљ, већ је у питању више сегмената на којима ће се радити паралелно:

активнија улога жена у синдикатима, равномернија заступљеност на функцијама, укидање предрасуда.... Као би се дошло до остварења свих замисли, неопходно је учешће више партнера: синдикат ИФ Метал, Олоф Палме центар, Савез самосталних синдиката града Крагујевца, основних синдикалних организације Застава оружје, ФИАТ, Скупштине града и других. Од идеје до замисли у овом случају није прошло много. За почетак, спроведена је анкета како би се утвrdilo "чињенично стање" о положају жена у више од 10 предузећа са територије града Крагујевца. Резултати анкете говоре да посла има пуно. Организована је посета Шведској и упознавање са начином на који се у Шведској решавају питања родне равноправности, и начином на који њихов синдикат кроз учешће у политичком животу покушава да утиче не само на ову област, већ и на пут којим шведско друштво треба да иде убудуће.

Не постоје идеална решења, али, са друге стране, уколико се учи на искуствима других сва питања се могу решити брже и лакше. Погучене позитивним примером колегинице из Шведске, носиоци пројекта "Ми смо једнаки" заједничким снагама, дајећи предност тимском раду,

приступиле су и изради презентације на основу које је планирано да се одржи серија предавања која ће ову идеју проширити и ван граница нашег града. Идеја о једнакости међу половима, представљена са гледишта синдиката, треба да се шири и још даље.

Неизвесна будућност, несигурност радног места, свакодневне обавезе, бриге за најближе, учиниле су жену данашњици на неки начин слабом и незаштићеном. Механизми заштите нису развијени у довољној мери како би јој помогли онај степен безбрежности који постоји у земљи из које је потекла идеја о реализацији овог пројекта. И, из тог разлога, морамо јој помоћи да ојача и да заузме место које јој припада.

Каталина Јаковљевић.

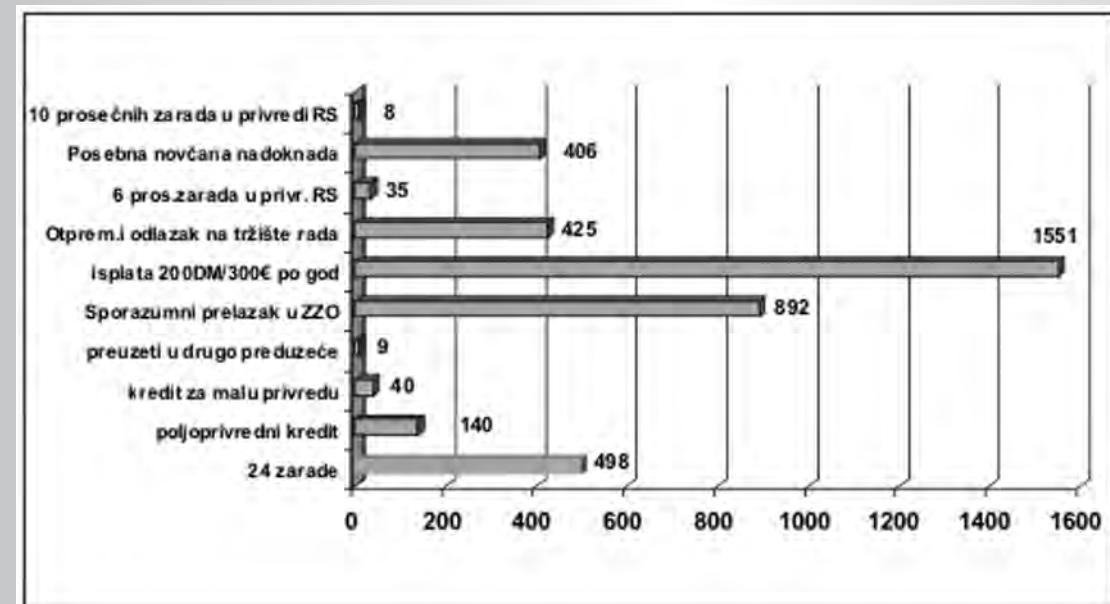
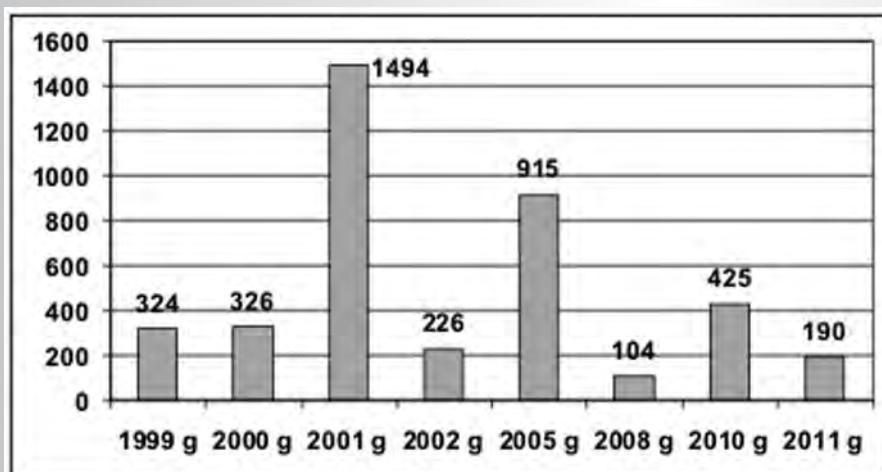
Посета фабрици Џешрохемије у Гетеборгу

Социјални програм

мера - основ	1999	2000	2001	2002	2005	2008	2010	2011	УКУПНО
24 зараде	259	230	9						498
пољопривредни кредит	46	69	25						140
кредит за малу привреду	11	26	3						40
преузети у друго предузеће	8	1							9
Споразумни прелазак у ЗЗО			892						892
исплата 200ДМ и 300€ по год			496	225	724	49	33	24	1551
Отпремнина и одлазак на тржиште рада			69	1	191	44	91	29	425
6 просечних зарада у привр. РС						11	24		35
Посебна новчана надокнада							271	135	406
10 просечних зарада у привреди РС							6	2	8
СУМА	324	326	1494	226	915	104	425	190	4004

питање је на које нико од надлежних нема прави одговор.

Иако је врло често од стране владине Комисије која је формирала за консолидацију стања у нашој војној фабрици помињана цифра од око 700 прекобројних, ипак је становиште да би то био превелики ударац који наше предузеће са таквим једнократним одливом кадрова и знања тешко поднела. Реална очекивања су да ће се за неки вид неког будућег социјалног програма определити до три стотине запослених али и да због неповољне старосне структуре је неопходно хитно занављање кадрова у наредном периоду како би сачували неопходна знања и вештине за наставак производње.

Са горњег дијаграма може се видети да је највећи број радника отишао по социјалном програму 2001 године и то 1494 запослена, а најмањи 2008-ме, 104 радника.

Када је у питању основ по коме су запослени остваривали право за социјални програм највећи број се одлучио за исплату одређене своте по години стажа.

**КАКО БИСТЕ ОЦЕНИЛИ РЕЗУЛТАТЕ АКЦИЈЕ ОКУПАЦИЈЕ МАГАЦИНА,
КАО И ДРУГИХ АКЦИЈА КОЈЕ ЈЕ СИНДИКАТ ПРЕДУЗЕО У 2011. ГОДИНИ?**

**Војислав Ковач
57793/1309**

Све дане протеста сам про-
вео у магацину, сматрао сам
да је то моја обавеза. Био
сам тамо и ноћ и дан. Тих
дана смо се сви ми борили за
наша права, и права да наша
фабрика преживи. Сматрам
да смо постигли циљ, и оче-
кујем да фабрика у наредном
периоду има много више
посла, као и да запослимо
младе раднике, да они на-
ставе традицију нас старијих.

**Јанко Ђорђевић
76206/3101**

Наш Синдикат је мудро посту-
пио када је организовао акци-
ју блокаде магацина готових
производа, да није било тога
сумњам да би се нашло
решење за проблеме са којима
се фабрика сусрочава. Када
је реч о организовању пута за
Београд, показали су своју
снагу и своју величину. Ја сам
и до сада био уз Синдикат, и
подржавао све активности, и то
је једини пут који може да
очува фабрику.

**Синиша Стојановић
45563/1303**

Не постоји акција у којој ни-
сам учествовао, а ова после-
дња је по много чему била
изузетна. И они који до сада
нису схватили шта значи
синдикално јединство увиде-
ли су шта је наш Синдикат.
Надам се да фабрику чекају
боља времена, и да неће бити
потребе да се организују
акције оваквог типа, али, ако
буде затребало, сви ћemo
подржати нову борбу за
опстанак фабрике.

**Драгован Јеремић
58966/4307**

Одувек сам био борац
нашег Синдиката, и овога
пута смо успели да остваримо
циљ. Ова фабрика не
би опстала да није било
таквог начина рада Синди-
ката, такве синдикалне бо-
ре коју смо водили, треба
да смо задовољни. Радници
фабрике, када дође до те-
шких ситуација увек покажу
јединство и сву своју вели-
чину.

**Владан Вучковић
74985/4501**

Предузимање акције блокаде
магацина било је сасвим
оправдано, а резултати тога
су видљиви сада, стиче се
утисак да нам је кренуо посао
и да ствари иду на боље. Да
није било тога, не би ни било
огов болњака, посао је пове-
ћан. У ситуацији када дође до
кризе, ми немамо другог ре-
шења сем да увек организујемо
протест, да кренемо у
синдикалну, радничку, борбу.

**Милан Тодорић
62511/1303**

На моју подршку Синдикат
може увек да рачуна. Све
наше акције су биле веома
храбре и због тога су и
дале резултате, да није
било тога наша би судбина
била усмерена у сасвим
другом правцу. Верујем и
да ће у наредном периоду
свако од нас поново да
учествује, сви ми, свако за
себе, бранимо своје радно
место.

**Александар Арсић
106726/3103**

Задатак свих нас био је да
подржимо акцију окупације
магацина, као што смо и
увек до сада подржавали
акције које је организовао
Синдикат. Придржавали смо
се плана дежурства, тако
да је свих дана магацин био
заштићен. Позитиван је био
и одзив запослених када је
организован пут за Београд,
кренуло је око 30 аутобуса,
што је доказ да смо један од
највећих синдиката Србије.

**Александар Симић
106720/4309**

Било је више великих акција
које је Синдикат реализовао
како би се превазишли
тешкоће у фабрици, оне су
нашлиле на подршку запо-
слених. То важи и за ову по-
следњу акцију блокаде мага-
цина која је била нешто што
се до сада није могло видети
на овим просторима. Сви смо
поносни на наш велики успех,
и сигурно ће подршка Синди-
кату и у наредном периоду
бити масовна.

**Стојан Стојанов
29867/5030**

Увек сам био за добробит фа-
брике, а да није на овај начин
организованог Синдиката, не
бисмо од државе добили
ништа. Наш Синдикат је један
од најбољих, и по озбиљно-
стима, активностима, посматрано
целокупно. Нисмо седели
скрштених руку, искористили
смо максимум наших капаците-
та како бисмо се изборили
за нашу фабрику.

**Мила Богдановић
77509/6297**

Запослени који су даноно-
ћно боравили у магацинима
готових производа поднели
су терет који није био нима-
ло једноставно издржати.
Али, вредело је тих дана
жртвовати себе за добробит
фабрике, и већина радника
је то тако и доживела. Да
није било тога, верујем да
би фабрика данас била
затворена, угашена.

**Веселинка Радовановић
62531/5030**

Највећи број људи је свом
снагом подржао акцију
Синдиката, али, приметно је
да су то све стално иста лица,
сем одређеног броја младих
радника који су се активно
приклучили. Увек сам била у
првим редовима, јер нас једи-
но слога може спасити. Бојим
се да је и ово сада само пе-
риод затишја, да нас очекују
нове битке за опстанак. Али,
ми смо спремни за нове
акције.

**Даница Перовић
43836/1301**

Задњих 20 година ми штра-
јујемо и боримо се за
опстанак фабрике, и да није
било оваквог Синдиката ова
фабрика би била затворена,
као што су доживели Застава
аутомобили. Изборили смо
се, нисмо дозволили да
најстарија фабрика затвори
качије, и желела бих да
млади наставе да се боре за
очување наше традиције,
Крагујевца, Србије.

Други о нама - 2011, први део !

ПОЛИТИКА

Уз пруже док Влада Србије не изводи решење за кризу у предузећима

Радници фабрике „Застава оружје“ заузели магацине

Крагујевац - Радници фабрике „Застава оружје“ уочи су изузели магацине за складиштење готовог оружја и мунције, како и мунције за испитивање оружја. Дана сутра, када ће остати данонишно док, како тврде, Влада Србије не изводи решење за кризу у том предузећу, преноси Тагми.

Приме речом председник синдиката склопио организацију „Застава оружје“ и његовим посланицима, да се магацина донесе збор обезбеђања Влада Србије да се захтев тог склопника разгледа о бројним проблемима у фабрици.

Радници су изузели магацине где је

смештена велика количина готовог оружја и производног програма фабрике, како и мунције за испитивање оружја.

Синдикална организација тврди да се не мора изазати вишечленче неупотештављањем кашкета узрокованог изузетном складиштењу оружја и мунције, али је узимајући у обзир да је магацин складиште за издавање и продају га на дистрибуцији, коју ће сами организовати.

Запослени су и на овом митингу у којем од скоро километар стигли са чувањем заштите оружја и мунције, али и магацина које не могу да се испловљава, а довоље је да имају процес производње", реје је Илић.

Zaoštravanje Radnici „Zastava oružja“ vuku sve riskantnije poteze

Zauzeli još dva magacina s oružjem

*** RASTE NAPETOST
Radnici ispred magacina
putog muničije

Крагујевац - Крагујевац оруžari јуče су, једанаест дана од почетка блокаде магацина са оружјем, заузели и два објекта централног складишта мунције. Реј је о мунцији за испитивање оружја која се чува у потребим услугама, па је блокiranim magacinima око којих немају магацини.

Синдикат се на овaj корак одлучио узак протест што су Влада Србије у среду огњишту о њиховој

иницијативу за nastavak pregovora који су почили у utorku.

Dragan Ilić, predsednik Sa-

mostalnog sindikata fabrike,

када је атмосфера међу radnicima nadelektirana, da su pri kraju „strijeljeni i da se plinjiraju“, још radikalniji protestiako se ne zakažu razgovoriti sa nadležnimima.

- svih dve hiljadu radnika planira da se uključi u blokadi magacina sa naoružanjem, 1

У магацину фабрике интраналзи и аутоматске пушке различитих калибра у вредности од шест милиона долара

Зараде

Radnici, поред исплате зараде за април, траже да Влада Србије разговори о статусу и будућности фабрике. Они инсистирају и на разговору о издавању оружја и мунције, да се уговори уложен ниједан динар, али и о закону о одвођеној индустрији, што би, како сачињује, доприносило издаје из кризе.

Zastava oružje ugasio mašine

Oružari štrajkovali četvrti dan, posetio ih Ljubisav Orbović

Kragujevac opet centar protesta?

ДРЖАВА НИЈЕ ПОЗВАЛА РАДНИКЕ КРАГУЈЕВАЧКЕ ФАБРИКЕ НА НАСТАВАК ПРЕГОВОРА

Оружари из магацина излазе на улицу

РАДНИЦИ "ЗАСТАВИНЕ" ФАБРИКЕ ОРУЖЈА РЕШЕНИ ДА ПО СВАКУ ЦЕНУ ИСТРАЈУ У СВИМ СВОЈИМ ЗАХТЕВИМА

Оружари додатно пале фитиль

Улазак у централни магацин пребија различите мунције пропекао без икаквих инцидената

НА ПРОТЕСТУ ОРУЖАРА У КРАГУЈЕВЦУ НАЈАВЉЕНО ПРЕУЗИМАЊЕ ФАБРИЧКИХ "ЗАЛИХА" ПРЕТЕ РАСПРОДАЈОМ ОРУЖЈА

Најавили одлазак за Београд у четвртишак. Оружаре поддржали колеге

СОЛДАРСКИ Радници код криза

Крагујевац - До четвртка ћено осминистак ради обичаје протеста у матичним магацинама оружја и мунције, алико то не приводи на надлежне у држави да са нама започну преговоре о судбини праузујеца, започетога у Београду, из вождате из овог проблема.

Ово је пут проко око 2.000 оружара, представника других предузећа која су дошле проши у транспорт и индустријскије секторе, на митингу. Код краја рекао Драган Илић председник Синдиката „Заставе“ фабрике оружја. Је дошло да ће и даље под опсадом држави магацине мунције и оружја, као и да су могућности за радикализацију протеста много боље. То је упркос томе, да ће се узимати пружаји, да се издаваје и продаје га на дистрибуцији, коју ће сами организовати.

Запослени су и на овом митингу у којем од скоро километар стигли са чувањем заштите оружја и мунције, али и магацина које не могу да се испловљава, а довоље је да имају процес производње", реје је Илић.

Илић је била главна тема међу постаратима овог склопа.

ГЛАВНА ТЕМА МИТИНГА

ТРК код криза гравира се и са чувањем Солидарних штапети, која је Јоштују бразду "kresek" из такозваног црвеног Крагујевца. Оружаруја су увећи бројност носиоце те заставе, мада је "државни барикади" подигнут претходног светог рата. Делови - "да" и "не" је је била главна тема међу постаратима овог склопа.

Илић је била главна тема међу постаратима овог склопа.

ГЛАВНА ТЕМА МИТИНГА

РАПОРТ

23.05.2011. Крагујевац. Одбор Синдикалне организације Застава оружје донео је одлуку да радници фабрике заузму магацине за складиштење готовог наоружања у кругу фабрике. Магацине ће радници држати под контролом даноноћно, док се са представницима Владе Републике Србије не изнађе решење за постојећу кризу у фабрици.

25.05.2011. Крагујевац. Одбор Синдикалне организације поводом актуелне ситуације у предузећу Застава оружје издао је проглас како би обавестио

грађане Крагујевца и ширу јавност о намерама актуелне власти да настави са политиком разбијања радништва у Србији.

Проглас има за циљ уједињавање света рада како би се одупрели таквој политици.

25.05.2011. Крагујевац. У фабрици извршена потпунा обустава рада.

26.05. 2011. Крагујевац. Председник ССС-а Љубисав Орбовић посетио Оружаре, а након обраћања окупљеним Оружарима, председник Орбовић је у разговору са члановима Одбора Синдикалне организације Застава оружје честитао Оружарима на доброј организацији овог протesta, као што и доликује Синдикалној организацији таквог угледа.

Председник Орбовић је најавио да ће упутити захтев за разговоре премијеру Цветковићу и председнику Тадићу, што је у складу са споразумом који је потписала Влада

са Синдикатом да мора да постоји дијалог и спремност на разговоре.

"Неопходно је да разговарамо са онима који могу да понуде решење. Треба истражати у томе да то буде једно озбиљније решење, суштинско решење за проблеме са којима се суочава предузеће Застава оружје", додао је председник Орбовић и најавио да ће Савез самосталних синдиката Србије пружити Оружарима сву неопходну подршку и помоћ.

27.05.2011. Крагујевац. Радницима који већ пети дан

МИТИНГ ПОДРШКЕ БОЉОЈ СРБИЈИ

ПОЗИВАМО:

- РАДНИКЕ
- НЕЗАЛОСНЕ
- СТУДЕНТЕ
- ПЕНЗИОНЕРЕ
- ЖРТВЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ КАО И СНЕ
- ОСИРМАШИНЕ ЗАВОРАВЉЕЊЕ

ДА СЕ ПРИДРЖЕ

ОРУЖАРИМА

ВОНЕДЕЉАК 6. ЈУНА, 2011.

У "МИНУТ ДО ДИВАЧЕСТ"

КОД КРСТА.

ДА ЗАЈЕДНО ПОСЛАЋЕМО ПОЗУКУ
ДА ЖЕЛЈНОДА ЖИВИМО У
БОЉОЈ СРБИЈИ!

протестују у предузећу Застава оружје обратио се и градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић који је исказао подршку за борбу радника Застава оружје да се изборе за будућност очувања фабрике, својих радних места и делу привреде Србије коме прети озбиљна опасност од девастације.

27.05.2011. Београд.

Представници Синдикалне организације Застава оружје су у Београду разговарали са министром рада Расимом Љајићем, и упознали министра са ситуацијом у предузећу Застава оружје у коме радници већ пети дан држе магацине муниције и наоружања. На такав потез Оружари су били приморани јер се из Владе Републике Србије упорно оглашују о захтеве за разговоре о проблемима са којима се суочава предузеће Застава оружје.

У контактима које је министар Љајић остварио са кабинетом премијера Цветковића, договорено је да ће се састанак у вези решавања постојеће ситуације у предузећу Застава оружје највероватније одржати у понедељак.

28.05.2011. Крагујевац. На позив за састанак који је Синдикална организација упутила свим анродним посланицима који су изабрани у изборној јединици Крагујевац одзвали су се Верољуб Стевановић, Небојша Здравковић, Саша Миленић, Милан Вучковић, Милета Поскурица и Милан Кнежевић. Посланик Мирко Чикириз је био спречен да присуствује састанку, као и председница Народне скупштине Славица-Ђукић Дејановић.

Народни посланици потписали су и Иницијативу за подршку Синдикалној организацији Застава оружје,

како би се уважили захтеви који ће допринети да се ненасилним и одговорним методама обезбеди будућност најстерије фабрике на Балкану.

31.05.2011. Београд. У уторак, 31.маја 2011. године, у згради Владе Републике Србије вођени су разговори којима су присуствовали, поред представника Владе, Министарства одbrane, Министарства економије и представници Синдиката и руководства фабрике. Разговорима је присуствовао и састанак водио министар рада Расим Љајић, који је посредовао у самој припреми састанка.

У конструктивним разговорима који су се одвијали у атмосфери пристојности, на састанку се није дошло до решења која би допринела да Синдикална организација застава оружје прекине своје активности, па из тог разлога, у складу са договором преговарачких страна, наставак разговора се очекује у току данашњег дана.

ЧЛАНСТВУ

2.06.2011. Крагујевац. Одбор Синдикалне организације Засатава оружје донео је одлуку да се изврши акција

заузимања централног магацина муниције.

9.06.2011. Крагујевац - Београд. У четвртак, 9.јуна, око 1.600 радника је кренуло ка Београду где је планирано одржавање протеста. Протест је планиран да се одржи пред Владом Републике Србије, зградом амбасаде САД-а, Министарством одбране, Министарством економије, са даноћним остајањем док Влада Србије не схвати да се без дијалога не могу решавати проблеми радништва Србије.

Одлазак радника пред зграду америчке амбасаде је требало да скрене пажњу на чињеницу да, иако је прошло више од 10 година од демократских промена, Влада Србије бахатим, игнорантским односом одбија сваку врсту социјалног дијалога како би се тражила решења за конфликтне ситуације. Тридесет аутобуса са радницима фабрике из Крагујевца за Београд је кренуло око 9 часова.

9.06.2011. Београд. Док су Оружари путовали за Београд, представници Синдиката су у Министарству економије преговарали са представницима Владе. Након вишечасовних разговора са представницима Влада

усаглашени су ставови: да се фабрици одobre извозне дзволе за већ потписане уговоре, чија је укупна вредност преко 26 милиона евра; Министарство одбране ће издвојити 166 милиона динара за потребе опремања Војске Србије; Министарство одбране ће купити одређену опрему фабрици, чиме ће се побољшати технолошки и производни процес израде кључних делова; да се одмах спроведе социјални програм за 200 радника фабрике који је требао да буде реализован у фебруару месецу; да се до краја године спроведе социјални програм за још око 300 радника фабрике; да Влада Републике Србије формира радну групу која ће у наредном периоду направити стратегију изласка из кризе, сагледавајући све аспекте везано за предузеће Застава оружје; да Влада Србије издвоји средства за исплату зарада радницима фабрике.

9.06.2011. Крагујевац. На седници Владе која је одржана 9.јуна 2011. године донет је Закључак да се образује радна група за анализу стања у предузећу Застава оружје.

30.06.2011. Крагујевац. У четвртак, 30.јуна 2011. године, почела је исплата отпремнина за 199 радника који су се у фебруару месецу пријавили за социјални програм.

20.јул 2011. године Београд. Одржан је састанак радне групе на коме су усвојени закључци који треба да се нађу

на седници Владе Републике Србије. Предлози Синдиката који су требали да допринесу финансијској консолидацији предузећа нису прихваћени. Такође, нису прихваћени предлози да се изврши пријем већег броја младих стручних кадрова пре него што се уђе у реализацију било каквих нових социјалних програма.

Синдикат се није сложио са оваквим начином решавања кадровског питања, као ни са другим предлозима који немају рокове и нису обавезујући за надлежна министарства, па из тог разлога није ставио потпис на предложени Извештај.

3.08.2011. Београд

11.08.2011. Београд. У Министарству економије је одржани састанци коме су присуствовали министар Небојша Ђурић, државни секретар у Министарству економије Бранислав Зец, заменик министра одбране Илија Пилиповић, као и председник Синдиката Драган Илић и заменик председника Синдиката Драган Милосављевић. На

састанцима је разговарано о решењима која треба да се нађу у стратешком документу о анализи стања у предузећу Застава оружје. Заједнички је закључено да ће се и даље водити разговори како би се заједничким идејама дошло до најбољих решења.

7.10. Савезна централа за политичко образовање СР Немачке, савезна установа при Министарству унутрашњих послова СР Немачке, која има задатак да применом мера политичког образовања унапреди разумевање за политичке садржаје, ојача демократску свест и спремност за грађански активизам, у оквиру студијског путовања под називом "Србија: земља у транзицији" посетила је Синдикалну организацију Застава оружје, као и музеј Стара ливница предузећа Застава оружје.

13.10. Министарству економије је 13. октобра 2011. године одржан састанак са министром Небојшом Ђурићем, коме су присуствовали представници Синдиката и руководства фабрике. Министар је упознат са реализацијом постојећих уговора које има предузеће Застава оружје, као и најавама нових уговора веће вредности који треба да се потпишу, и који су у целости оријентисани на ино тржиште. Такође, на састанку је разматрана могућност да се до краја године реализује социјални програм за раднике фабрике.

7.11. У предузећу Застава камиона одржано је 38. такмичење металала Србије на коме су представници наше фабрике остварили запажене резултате. У такмичарској дисциплини металостругара Момчило Марковић постао је првак Србије, док је Ненад Арсенијевић у категорији заваривача - ТИГ освојио друго место на такмичењу. И остали представници предузећа Застава оружје остварили су добар пласман на овом такмичењу које традиционално окупља врхунске мајсторе из целе Србије.

На даскама Титаника

На простору Кнежевог арсенала, тачније на тргу између музеја стара ливница и напуштених индустријских погона

у чијем се средишту налази велики димњак, од почетка јула до средине августа постављане су кулисе, торњеви, монтиране дизалице и скеле. Све је било спремно за снимање италијанског-енглеског серијала под називом "Титаник, крв и челик". Најпознатији путнички брод на свету Титаник, је грађен приближних година кад и овај индустријски комплекс тј. почетком 20. века. Титаник је, већ на свом првом путовању од Саутемптона према Њујорку, трагично завршио у водама северног Атлантика и тада је живот изгубило више од 1500 путника. Ово је највећа катастрофа у историји путничког поморског саобраћаја.

"Титаник, крв и челик" је снимљен за потребе италијанске РАИ УНО, а продуценту Гвиду де Анденсу сервисне услуге је пружила продуцентска кућа "Work in progress" из Београда која се после пропутовања кроз Србију, због аутентичности, одлучила за простор Кнежевог арсенала.

Овај серијал је заснован на причи о градњи брода; на веродостојним и историјским подацима према којима је у току градње погинуло више од стотину радника. То је прича о обичним људима, радницима који су брод градили, о тадашњем друштвено-политичком животу, о стварању радничких покрета и синдиката, о радничким побунама, као и о људским судбинама, љубавима и патњама.

На простору Кнежевог арсенала, Застава ковачнице, Застава камиона и Енергетике све је врвело од људи. Најважнији делови и алат за потребе снимања серијала су радили мајстори из Застава ковачнице уз помоћ специјализованих стручњака (пропелер, кобилица, енертеријер брода, кабина). Радови на припреми бродоградилишта и изради делова су трајали више од 6 недеља, а овде су рађене сцене бродоградилишта, сцене унутрашњости брода, котарнице брода које ће се провлачiti кроз цео серијал.

У снимању серијала је учествовало 50 домаћих и страних глумаца, међу којима и чувени Крис Нот. За потребе снимања серијала, ангажовано је 1200 статиста из Крагујевца, највише бивших и садашњих радника Заставе, али и незапослени Крагујевчани, студенти средњошколци. Снимања су у току ове три недеље трајала и по више од 12x дневно, а температуре су биле енормно високе. Неки су, у оваквим условима, пристали да статирају због зараде, али је већини значило то ново искуство и појављивање у овом великим филмском подухвату. Много радника Заставе

оружја је уз велики ентузијазам прихватило улоге у овој значајној филмској причи. Сви статисти су добили костим који је одговарао начину одевања тадашњих радника и господе. У тим костимима, нашминкани, било их је тешко препознати.

Према неким подацима, 2/3 филма биће компјутерски обрађено. Тај програм служи и за додавање специјалних ефеката и компјутерских анимација, па ће тамо наш Кнежев арсенал добити море. Снимање после Крагујевца је настављено у Београду, а затим у Даблину и Белфасту и биће завршено у Јануару 2012. год. Серијал од 12 једночасовних епизода ће бити приказан наредне године.

Екипа серијала је била задовољна условима које је пружила ова локација и у плану су им неки пројекти на овом простору.

Крагујевац је као град имао велику корист од снимања овог серијала, пре свега комерцијални и маркетинговски значај, а затим и попуњавање свих смештајних капацитета, ресторана, трговине, дневнице за статисте...

Остаје нам да сачекамо и погледамо телевизијско приказивање Титаника код нас и покушамо да препознајмо наше статисте, наше јунаке и будемо поносни што смо на кратко били део овог великог и значајног филмског пројекта.

Марија Милошевић

ЛЕГЕНДЕ НАМЕНСКЕ: IN MEMORIAM Слободан Митровић, легенда наше фабрике

Када говоримо о историји војне фабрике у Крагујевцу једно од незаобилазних имена је и име господина пук. Слободана Митровића.

Још нису избледела сећања на господина Митровића, стасом и понашањем правог господина, увек педантно обученог и са обавезном краватом, како доликује таквој персони, са појавом какву је и требао да има директор једне велике фабрике.

Учесник је другог светског рата, од 1941. када је са 17 година, кренуо у рат.

У Наменску је дошао 1952. године после завршених студија машинства, које је завршио пре рока, тачније за 4 године, где је као први у генерацији стекао звање инжењера, са врло високим просеком оцена.

Тада је примљен на место инжењера у Петом погону (тако се некада звао део наше фабрике). За тих првих неколико година имао је више иновација, али, што је куриозитет, никада није тражио надокнаду, јер је то сматрао обавезним делом после.

Након посла инжењера Петог погона постаје начелник у лабораторији. Један је од најзаслужнијих људи за освајање митраљеза (Шарца), односно пуштања у серијску производњу, који је уз велико пожртвовање и одрицање превасходно самог господина Митровића освојен. Након успешног лансирања и почетка производње Шарца, инжињер Митровић бива постављен за руководиоца организационог бироа где је радио око две године.

Занимљиво је да је тад постављен и разрађен систем за лансирање и праћење производње који се у суштини користи и данас. Због проблема у тадашњој технологији, као врло напредан и педантан радник од стране генералног директора бива постављен на место начелника технологије, наравно војног дела.

Уз његово помоћ се уходава производња митраљеза и полуаутоматских баџача. Тражи и добија више образованих људи - инжињера у производњи. Тада прави велики "бум" са унификацијом и стандардизацијом. Битно је и његово ангажовање за стипендирање младих кадрова, тако да нам од 63. до 65. године долази велики број нове образоване радне снаге. Око 63. постаје директор. До тадашњи директор био је Јокановић. Када је он отишао у фабрику аутомобила, онда су Раковић и он предложили Митровића за директора фабрике. Тада Митровић запошљава и касније чувеног конструктора Жиду. О Жиди је Митровић је једном приликом изјавио: "О њему сам се распитивао, као и за сваког новог радника. Чуо сам да му је отац, иако полуписмен човек, надарени машинац. Знао сам да и син мора бити способан. Одмах сам му дао задатак да реши проблем сушаре. Она је била у Илиној води, на полигону. Дуго је била у квару."

Долазили су многи мајстори из многих градова да је оспособе и ништа. Кажем Жиди: - Иди види шта је то са сушаром ... Он оде и врати се за 2 сата. Каже, решено ... Ја питам: "ШТА"? Каже: "Сушара". Не

верујем, а он узгред каже: "Само сам окренуо смер хладне и топле воде, био је наопако постављен". Такав је био Жида. Да је Жида радио у некој немачкој или америчкој фабрици, био би мултимилионер. "

Са места директора фабрике господин Митровић добија премештај у Војно технички институт у Београду. Због свог несебичног ангажовања и квалитета године 67-не је опет премештен у Одељење за истраживање и развој при генералштабу где је постављен за руководиоца. За то време било је неколико смена директора у Наменској. Након неколико турбулентних година у Наменској и на инсистирање великог броја запослених 75-те године се враћа поново за директора "Војне" јер је овде било великих проблема. Наравно да тај посао ради беспрекорно. Први посао је био реконструкција производње за аутоматска оружја. Набавили смо тада савремену опрему и са Благојевићем - Жидом, после годину дана, утакчили производњу и успоставили аутоматску обраду података. Из тога долази уговор са Ираком и тако, напред, до заслужене пензије 1987. године. Е то је био животни и радни век једног великог човека за нашу Наменску.

Занимљиво је то да је једном приликом као пензионер за време великог штрајка запослених 1996-97. године стао на страну штрајкача осуђујући тадашње руководство фабрике. Зашто? Одговор смо нашли у једном старом интервјуу са њим, где је рекао:

"Године 1991, као пензионер, био сам у Љубљани, у посети сестри која је тамо живела. У разговору са људима, видим да ће земља да се распадне и то закључим без контраобавештајне службе. Одмах по повратку, дођем у фабрику, тада је Филиповић био на челу, и сва размишљања своја и закључке, пренесем.

Предложим да тражимо документацију која је произведена у Босни и Хрватској, јер ћemo остати без посла. Саслушаше ме и исмејаше... А ја диго руке. Све Вам је јасно..."

Старији радници Слободана Митровића памте као ауторитативног човека, спремног да у сваком моменту ускочи у радни комбинезон и засуче рукаве. Памте Га по томе што је знао да буде непредвидив и да без најаве, онако изненада, обиђете погоне, радионице, канцеларије. Сви који су га знали осећали су страхопоштовање...

Волео је наменску. Супруга господина Митровића је једном за свог супруга рекла: "Ви не знате колико он воли Наменску. Колико му она значи. Плакао је као мало дете када су били штрајкови и бомбардовање. Месецима није могао да се смири. Те ноћи када је бомбардована "Војна", Слоба је обу чизме и отишао да обиђе фабрику. Вратио се тек ујутру, сав калав..."

Слободану Митровићу наменска фабрика није била друга кућа, већ прва. Волео је свој посао и своју фабрику. Господин Слободан Митровић се упокојио ове 2011. године. На овај симболичан начин желимо да му се захвалимо за све што је дао нашем предузећу. Нека му је вечна слава и хвала.

Драган Стаменовић

ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ НА САЈМОВИМА У 2011. ГОДИНИ

У складу са Пословним планом, Застава оружје је у протеклој години наступила на највећим светским сајмовима Shot Show и IWA и домаћим сајмовима: Крагуј М, Партнер и Лорист.

Shot Show, 18.-21.01.2011., Лас Вегас, САД.

Застава оружје је највећи и најобимнији сајам за све професионалце укључене у стрељачке спортиве, лов, полицијску и војну индустрију. То је највећа светска изложба оружја, муниције, оптике, опреме и сличних производа и услуга. Shot Show поседује и спонзорише Америчка национална фондација за стрељаштво, која је у 2011. обележила педесет година од оснивања.

Ове године излагало је око 1600 компанија, а сајам је видело преко 57 000 посетилаца. Артикли Заставе оружја нашли су се на штанду нашег пословног партнера, компаније EAA - European American Armory Corporation. Сајам су посетили Зоран Вучковић, заменик директора и Светозар Црногорац, тадашњи руководилац маркетинга.

IWA , 11.-14.03.2011., Нирнберг, СР Немачка

Наступило је 1166 излагача из педесет и две земље. Регистровано је око 35000 посетилаца. Застава оружје, последњих година, на овом сајму наступа са Првим партизаном из Ужица, на штанду од 80m². Екипа Заставе оружја, уз присуство директора Радета Громовића, обавила је низ значајних пословних преговора, из којих је следило уговорање у следећем пословном периоду. Приказано је 52 артикла из ловачког и спортског програма. Као новитет, представљена је малокалибарска пушка Mosquito. Нова малокалибарска пушка развијена је у калибрима .22 WMRF, .17 Hornady и .22 LR, у репетирајућој и полуаутоматској варијанти. Њен атрактиван дизајн привукао је велику пажњу посетилаца у Нирнбергу.

Крагуј М, 26.-29.05.2011., Крагујевац

Трећи међународни сајам лова, риболова, ловног туризма, науке и хортикултуре, одржан у Крагујевцу, показао је да се ова манифестација солидно позиционирана за протекле три године. Учествовало је преко 40 излагача и повећан број посетилаца, уз бројне пратеће манифестације. Застава оружје излагала је производе који су приказани на сајму IWA и на тај начин они су представљени и домаћој јавности. И у Крагујевцу, највеће интересовање изазвала је нова малокалибарска пушка Mosquito.

Партнер, 28. јун - 1. јул 2011., Београд

Међународни сајам наоружања и војне опреме, Партнер, по

МАЛА ЧЕТА ОДАБРАНИХ МАЈСТОРА

Када се помене реч "мајсторство" један од првих синонима за ову реч у Застава оружју је Радионица за израду прототипова која послује у оквиру Развоја производа. Било који нов производ који треба осмислити или израдити је готово немогућа мисија без њиховог мајсторства и идеја. Они представљају и леву и десну руку инжињера-конструктора и њихово искуство представља најбитнији алат за реализацију пројекта. Осим нових производа, прототипова, функционалних модела и сл. њима је врло често делегиран и посао око монтаже појединачних артиклала или када је уског грофа производње неког дела у серијској производњи, тада они својим мајсторством врло брзо долазе до решења на задовољство руководилаца. А мајстори к'о, мајстори, ћуте и раде, помало гунђају... на недостатак алате, материјала, муниције, на политичку ситуацију, на дерби, на цене... али раде и што је најбитније уливају сигурност руководиоцима да ће започети посао одрадити квалитетно. Тешко се постаје радник ове Радионице јер су то универзални мајстори, чији скуп вештина је годинама таложен у директном раду на више послова и представља непроцењиво благо наше фабрике, или као што је директор

фабрике једном приликом изјавио: људи су наша најважнији и највреднији ресурс. Овим гестом, ми им указујемо поштовање за њихов дугогодишни рад и залагање: Ребри, Рафи, Цалету, Чокију, Црвеном и Ђолету, али и другим радницима ове Радионице који су отишли у заслужену пензију.

Драган Стаменовић - Фрица

пети пут одржан је у Београду. Сајам се одржава сваке друге године и омогућава пословно повезивање излагача и посетилаца, и демонстрирање технолошких достигнућа и размену знања. Покровитељ сајма, и ове године, било је

Министарство одбране Републике Србије, а саорганизатор Југоимпорт - СДПР. На сајму је учествовало 90 излагача и неколико десетина представника различитих фирм из области наоружања и војне опреме. Међу излагачима били су представници практично свих земаља у региону, али и Алжира, Куваята, Русије, Кине. Застава оружје изложила је четрдесет артикла из војног и цивилног програма.

Лорист, 28. септембар - 2. октобар 2011.

Међународни сајам лова, риболова и спорта - Лорист је најзначајнија и највећа сајамска приредба из области лова, риболова и спорта у региону. Током пет сајамских дана Лорист је видело око 45.000 посетилаца. Застава оружје изложила је преко педесет артикла из ловачког и спортског програма. Ове године, изложба је имала продајни карактер, уз сајамски попуст. Представљена је нова малокалибарска пушка, фамилија поуаутоматских карабина M2010, као и модели ловачких карабина нове конструкције и дизајна, M07 Match и M808, намењени осим ловцима и спортском далекометном стрељаштву.

По речима руководиоца ПЈ Маркетинг, Саше Милошевића, наступи наше фабрике на светским и домаћим сајмовима дали су одличне резултате. За разлику од уласка у пословну 2011. годину, која је била врло неизвесна у првом пословном кварталу, у садашњем тренутку имамо много бољу ситуацију. На основу пословних преговора, уговорених послова и Уговора који следе, поставили смо Пословни план за 2012. годину, на реалним основама. Ослонац је америчко тржиште, али и тржиште Аустралије, Канаде и Новог Зеланда.

Јасна Милановић

ЗДРАВСТВЕНИ БИЛТЕН: БРУСНИЦА - ПРИРОДНИ АНТИБИОТИК

Опис биљке: бруснице спадају у бобичасто воће. То је тврда и црвена бобица која има киселкаст укус (захваљујући знатној количини витамина Ц). Бруснице су користили у давним временима староседеоци Америке као лек за многа стања, а највише за лечење упала мокраћних путева. **Лековити део биљке:** плод бруснице (бобице). Може се користити у свежем облику, чувати смрзавањем или сушењем, а могу се припремати и различити сосови и укусна јела...

Лековито деловање: плодови бруснице су (поред витамина - А, Ц) богати различитим заштитним материјама и другим хранљивим састојцима (калијум, биљна влакна). У њима су окривени бројни биофлавоноиди који имају снажно антиоксидантно деловање чиме се смањује ризик од настанка и метастазирања различитих карцинома (нарочито рака дојке и дебелог црева). Антиоксиданси бруснице помажу и при сузбијању фактора који подстичу настанак и развој кардио-васкуларних болести. Хипурична киселина, која се такодје налази у брусници је природни антибиотик.

Брусници се придођају антифунгальна (против гљивица) својства.

Антоцианини и проантоксианиди бруснице помажу и при обнови ћелија које су одговорне за вид. Делује и на снижавање глукозе у крви (корисно за дијабетичаре).

Плодови бруснице се препоручују и у случају упала мокраћних путева. Истраживања су показала да састојци из брусница уништавају и Хелицобацтер пулори, који је у највећем проценту узрок чира на желудцу. Осим тога, бруснице уништавају и бактерије које су насељене у устима и које временом доводе до разних болести зуби и десни.

Брусница и уринарни тракт

Дуги низ година, људи су мислили да пијући сок од бруснице повећавају киселост урина у бешици и тиме убијају бактерије које узрокују инфекције уринарног тракта. Ово није случај. Испало је да бруснице садрже једињења која садрже јака антибактеријска својства, која ометају способност бактерија да принађују уз зид бешике. Уместо да се лепи за зид

бешике и изазива инфекцију (и касније бол), бактерије се избаце кроз мокраћу.

Брусница и превенција болести срца

Бруснице не садрже масти, холестерол, и садрже врло мало натријума. Бруснице су добар извор дијететских влакана. Сви производи од бруснице садрже флавоноидна и полифенолоидна, природна једињења која нуде широк спектар потенцијалних здравствених бенефиција. Постоји много истраживања

на тему како бруснице могу да помогну у одржавању здравог срца. Испитивања на људској ћелији обезбеђују најбоље научне доказе, међутим, све студије обезбеђују информације које помажу истраживачима и здравственим радницима да утврде улогу бруснице у здравој исхрани за срце.

Брусница и крвни притисак

Бруснице, као део здраве исхране, могу помоћи у одржавању нормалног нивоа крвног притиска. Бруснице, не само да имају природно низак степен натријума, већ такође садрже и калијум. Избор хране као што су бруснице које садрже више калијума од натријума један од начина да помогнете у одржавању нормалног нивоа крвног притиска.

Брусница као антиоксидант

Испитивања ендотелних ћелија културе су показала да антиоксидацијона једињења која се налазе у брусници, штите ћелије од оксидативног оштећења. Такође се показало да антоцијани, једињења у брусници која им дају живу црвену боју, су у стању да сузбију упалу, другу појаву која може да оштети ендотелне ћелије и доведе до развоја ожилјака.

Према највећем истраживању УСДА о антиоксидантском садржају хране, бруснице су међу првих пет намирница са највећим садржајем антиоксиданца по порцији. Истраживање је обухватило узорке са више од 1.100 најчешће конзумираних намирница и пића, чиме представља највеће икада систематски спроведено истраживање антиоксиданата у хранама.

Антиоксиданти су супстанце које штите ћелије од оксидативног стреса и утицаја слободних радикала. Слободни радикали се стално производе у људском телу. Удисање ваздуха, дегустација хране, или изложеност диму из друге руке или сунцу, су узроци стварања слободних радикала. Стручњаци верују да слободни радикали играју улогу у болести срца, рака и других болести.

Бруснице су доступне у многим облицима, укључујући сушене бруснице, 100% сок од бруснице и сос од бруснице, што омогућава диван начин да додате зчине богате антиоксидантима у свакодневној ис храни.

Чај од бруснице

Припрема:

У 2 дл кључале воде потопити једну кашику ћелије сушене, а може и сувих плодова бруснице. Оставити да одстоји 5-10 минута и пити док је још вруће.

Поред много бројних активности у пружању помоћи другим људима наша Подружница већ традиционално, поводом Нове Године, организује дружење са бебама рођеним у овој години и дружење са дугогодишњим пензионерима и активистима који су напустили фабрику. Лепо је кад се у просторијама Црвеног крста срећну људи који се нису видели десетак година, буде ту и суза и смеха. Волели би да моземо да омогућимо и сусрет ширих размера, јер нам се јавља доста пензионера који желе да се на овај начин срећну са бившим колегама, али због, већ по ко зна који пут споменутих финансијских проблема, не можемо да много више помажемо нашим ћлановима. За то би постојале реалне могућности, да није беспарице у фабрици.

Користимо ову прилику да свим нашим члановима, свим нашим даваоцима крви, свим нашим сарадницима, као и свим људима великог срца честитамо Новогодишње и Божићне празнике да им пожелimo пуно среће, добро здравље и дуг живот.

Други о нама - 2011, епилог - трећи geo!

Oružari imali sastanak sa ministrima

U Ministarstvu odbrane juče je održan sastanak ministra odbrane Dragana Šutanovca, ekonomije Nebojša Čirića i rada Rasima Lajića sa predsednicima upravnih odbora i Samostalnog sindikata metalaca Srbije iz grupacije odbrambene industrije.

Šutanovac je informisao sindikalce o aktivnostima koje ovo ministarstvo preduzima radi stvaranja povoljnijih uslova za poslovanje preduzeća. Tako će na današnjoj sednici vlade biti formirana radna grupa koja će se baviti problemima u preduzećima iz grupacije odbrambene industrije.

- Na današnjem sastanku smo se svi, uključujući i predstavnike „Zastava oružja“, saglasili da ta fabrika ima višak zaposlenih i da treba da pronađemo način da ljudi socijalno otpremimo - rekao je Šutanovac.

„Zastava oružje“ Radnici stigli samo do Smedereva

Oružari prekinuli štrajk, Vlada obezbedila posao

БЕОГРАД - Sindikat „Zastava oružja“ uspeo je juče da napravi dogovor sa Vladom Srbije, nakon čega je posle 17 dana prekinit štrajk zaposlenih. Radnicima će biti odobreni ugovori o izvozu oružja koji su bili na čekanju, a biće formirana i radna grupa koja će obnoviti poslovne planove fabrike.

Oko 2.000 radnika krenulo je juče autobusima za Beograd da bi iskazali protest zbog lošeg stanja u njihovoj fabriki. Međutim, na oko 30 kilometara od cilja kolona je zaustavljena i strajkujući su tu sačekali dogovor s vladom Srbije.

Predsednik sindikata Dragan Ilić rekao je da je Vladom dogovoren socijalni program.

- Imamo dobitne robe u vrednosti od više miliona dolara

i očekuje se da bude neki novih poslova, što bi stvorilo uslove za novu proizvodnju i investicije -

rekao je on. Ilić je istaćio da je na tehnich dana trenutni realizacija socijalnog programa za 200 radnika. Otpremnine će iznositi 300 evra po godini staža i da krajem godine, ukoliko budu predstavljene, rešice će se status još jednog dela zaposlenih.

Ministar ekonomije Nebojša Čirić rekao je da će davanje dozvola obezbediti poslove za ju i jun.

rekao je on. Ilić je istaćio da je na tehnich dana trenutni realizacija socijalnog programa za 200 radnika. Otpremnine će iznositi 300 evra po godini staža i da krajem godine, ukoliko budu predstavljene, rešice će se status još jednog dela zaposlenih.

Ministar ekonomije Nebojša Čirić rekao je da će davanje dozvola obezbediti poslove za ju i jun.

ШТА СУ СЕ СВЕ ДОГОВОРИЛИ „ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ“ И НАДЛЕЖНИ У ДРЖАВИ

„ПУЦАЈУ“ У АЗЕРБЕЈДЖАН

Одлуку je 500 ljudi, ali fabrički teret 300 miladih

КРАТЧИВА - U "Zastavu oružju" je bio potpisani dogovor o izvozu oružja, ali nije postavljen dobitne. Radnici su učestvovali u demonstraciji u podne.

До краja godine je jenj oko 300 miladih dobiti dozvola za izvoz.

Потпуности изvoza su učestvovali u demonstraciji u podne.

Потпуности извоza su učestvovali u demonstraciji u podne.

Потпуности изvoza su učestvovali u demonstraciji u pod

Спортски билтен: “Оружари 2011”!

Мали фудбал

Кошарка

Куглање - мушкирци пласман

1. Дејан Милосављевић(245); 2. Момчило Марковић (241), 3. Александар Милинковић (227)

Куглање - жене пласман

1. Видосава Аврамовић (158); 2. Светлана Павловић(154); 3. Снежана Коминац(148)

Стони тенис - мушкирци пласман

1. Вукасин Радић; 2. Александар Милинковић; 3. Драгољуб Филурија

Стони тенис - жене пласман

1. Видосава Аврамовић; 2. Милена Василијевић; 3. Светлана Павловић

Стрељаштво - пласман

1. Јаблан Милосављевић (77 круга); 2. Живорад Никетић (76 круга); 3. Љубиша Степановић (73 круга)

Шах -пласман

1. Живорад Јовановић - Контрола ЗК 2. Милан Марјановић -Развој

3. Драган Ристић технологија

Пикадо

Стони тенис

Пикадо-жене-пласман

1. Милена Василијевић (113 поена),
2. Видосава Аврамовић (99 поена),
3. Светлана Павловић (87 поена)

Представљамо поверионике Синдикалних подружница

**Браћислав Ђорђевић - БРАЦА
председник подружнице ПЈ
Пројектовање и развој производа**

Као председник подружнице ПЈ Пројектовање и развој производа, Братислав Ђорђевић - БРАЦА у Одбору самосталног синдиката је у свом првом мандату. По струци је физичар и ради у Општинском центру за испитивању оружја. Велики је заговорник да рад у синдикату нипошто не нарушава рад на радном месту, и да у ствари треба да се надопуњују.

Проблеми са којима се свакодневно сусрећу запослени у свим целинама, као производним, тако и непроизводним су бројни, а улога председника подружнице је да, уз сарадњу са осталим члановима Одбора, заштити интересе свих запослених.

Мишљења је да не треба запослене делите на производњу и режију, већ да сви својим ангажовањем могу и требају да доприносе бОльитку наше фабрике.

Као синдикални поверионик истиче да све проблеме морамо да решавамо заједно и да једини без других не можемо. Само сложни можемо превазићи све препреке и проблеме.

Као што производњу мучи недостатак ресурса, исте потешкоће су и у Развоју производа као целини која је и производња у малом, испитивање различитих фаза освајања производа, контрола. Целина у којој сам ја председник подружнице даје велики допринос и производњи као целини када ускаче онда кад су потребни додатни ресурси за производњу одређених делова и монтажу артикула јер има и један број универзалних врсних мајстора.

Братислав Ђорђевић - БРАЦА, када говори о свом ангажовању, наглашава да рад председника подружнице овако посебне целине, захтева непрестано доказивање и рад са запосленима, како би се проналазила најбоља решења ради заштите права запослених и да је то непрестана борба за легитимна права свих радника и бОльитак фабрике, јер и за следећа покољења наша фабрика ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ треба да постоји.

Као председник подружнице ПЈ Пројектовање и развој производа, Братислав Ђорђевић - БРАЦА у Одбору самосталног синдиката је у свом првом мандату. По струци је физичар и ради у Општинском центру за испитивању оружја. Велики је заговорник да рад у синдикату нипошто не нарушава рад на радном месту, и да у ствари треба да се надопуњују.

Проблеми са којима се свакодневно сусрећу запослени у свим целинама, као производним, тако и непроизводним су бројни, а улога председника подружнице је да, уз сарадњу са осталим члановима Одбора, заштити интересе свих запослених.

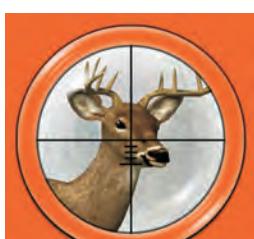
Као дугогодишњег синдикалног активисту, и члана Скупштине Синдиката, колеге из моје целине на октобарским изборима 2009. године кандидовале су ме за председника целине, и од тада сам члан Одбора Синдикалне организације.

Најважнији део бављења је са синдикалним радом представљају рад са људима, и иза нас стоји велики труд који сви ми улажемо да наши радници остварују сва права, као и да буду заштићени у највећој могућој мери. У односу на период када се већина нас запослила, сада су се промениле многе околности и наша будућност је у појединачним тренуцима доведена у питање.

У Одбору Синдиката постоје специјализоване комисије по одређеним областима, како би се на ефикаснији начин организовао рад са члановима, или и рад Синдиката, тако да сам ја члан неколико комисија, али најактивније учествујем у раду Комисије за спорт. Упркос бројним обавезама на радном месту, за спровођење спортских активности се увек мора наћи време, и веома је важно и младе раднике усмерити у том правцу, и на томе ћу сигурно радити у наредном периоду. Када је реч о раду Одбора Синдиката, као и до сада ћемо чинити све да максимално заштитимо интересе запослених и фабрике. Могу да напоменем, да између осталог учествујем у раду Јединствене синдикалне организације - Застава, као представник наше Синдикалне организације, и сматрам да је у овом тренутку важно развијати сарадњу између синдиката и неговати радничку солидарност и јединство.

**Горан Момчиловић - Почи
Рошациони делови**

МАЈСТОРСТВО ИЛИ КУВАЊЕ ... СВЕЈЕДНО !

Поред тога што су врсни мајстори свог заната екипа ОРУЖАРА, радници помоћне алатнице РЈ Одржавања су и врсни кувари. Са бројних такмичења кулинарских зналаца у спремању рибље чорбе и ловачког гулаша донели су прегршт пехара али су увек учествовали са заставом наше синдикалне организације и именом ОРУЖАРИ. Постали су већ познати и признати на овим нашим просторима као

једна од најбољих екипа а сада су добили позиве да учествују и неким даљим дестинацијама. Део радионице из које је већина њих, краси и витрина са освојеним пехарима а на зиду су лепо урамљене дипломе. По некима се и види да осим што су врсни кувари, да су и прави гурмани или шалу на страну, да поменемо неке од протагониста Бели, Бибер, Дуле, Бојан, Раденце, Курта, Фрле....

Постоји и једна анегдота везана за ову екипу другара да на поједине кулинарске манифестације не желе више да их зову јер се већ зна да су најбољи !

ОРУЖАРИ

Драган Стаменовић - Фрца